

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๔/๒๕๖๐

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารออมสินเกี่ยวกับข้อมูลของ
ลูกค้าธนาคาร

ผู้อุทธรณ์ : เทศบาลตำบลบางชะแยง จังหวัดปทุมธานี
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : ธนาคารออมสิน

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า เทศบาลตำบลบางชะแยง ผู้อุทธรณ์ โดยนาย ก. นายกเทศมนตรีตำบลบางชะแยง มีหนังสือ ที่ ปท ๕๓๘๐๑/๖๓๑ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และหนังสือ ที่ ปท ๕๓๘๐๑/๑๐๙๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงผู้จัดการธนาคารออมสิน ขอตรวจสอบบัญชีเงินฝากทั้งบัญชีเงินฝากออมทรัพย์หรือบัญชีอื่นใดที่มีชื่อของนาย ข. และนาง ค. ซึ่งเป็นผู้ค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นเจ้าของหรือเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ธนาคารออมสินมีหนังสือลับ ที่ กป.ค. ๖๑๐๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ และหนังสือลับ ที่ กป.ค. ๖๓๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากข้อมูลบัญชีเงินฝากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลจัดเป็นข้อมูลประเภทไม่เปิดเผย (ลับ) ซึ่งธนาคารจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่มีอยู่ในความดูแลของธนาคารต่อผู้อื่นอันจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลมิได้ ตามมาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นไปตามบทบัญญัติซึ่งเป็นข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ (๑) - (๙) และเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ รวมแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับมาตรา ๒๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. ๒๔๗๗ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการยึดอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง ยึด อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีป้ายและภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษีโดยมิต้อง

คำสั่ง ที่ สค ๑๔/๒๕๖๐

ฟ้องศาลก่อน แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวไม่ปรากฏบทบัญญัติใดที่บังคับถึงธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าของธนาคาร อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเมื่อพิจารณามาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้มาตรการบังคับทางปกครอง แก่ผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดให้อำนาจแก่ผู้อุทธรณ์ในการขอข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด ประกอบกับการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ มาตรา ๒๔ (๖) และ (๘) ยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว ซึ่งต้องเป็นการขอเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน สอบสวนหรือการฟ้องคดี ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิใช่ในฐานะเจ้าหน้าที่

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ที่ ปท ๕๓๘๐๑/๑๗๘ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่าเทศบาลตำบลบางชะแยง จังหวัดปทุมธานี มีหนังสือถึงธนาคารออมสิน เพื่อขอให้ตรวจสอบข้อมูลบัญชีเงินฝากของผู้ค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน รายนาย ข. ซึ่งค้างชำระภาษีในปี ๒๕๕๒ รวมเงินเพิ่มเป็นจำนวน ๔,๙๕๐ บาท และรายนาง ค. ซึ่งค้างชำระภาษีในปี ๒๕๕๓ รวมเงินเพิ่มเป็นจำนวน ๑๙,๘๐๐ บาท ซึ่งหากปรากฏว่าผู้ค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินทั้งสองรายมีบัญชีเงินฝากอยู่กับธนาคารออมสิน ขอให้ธนาคารออมสินอายัดจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีพร้อมดอกเบี้ย ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ รวมแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๔ วรรคสอง ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๗ ซึ่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการสั่งให้ผู้ค้างภาษีหรือบุคคลภายนอกมิให้จำหน่าย จ่ายโอน หรือกระทำนิติกรรมใดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องที่ได้สั่งอายัดไว้ รวมตลอดถึงการสั่งบุคคลภายนอกมิให้นำส่งทรัพย์สินหรือชำระหนี้แก่ผู้ค้างภาษี และให้ส่งมอบหรือชำระหนี้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทน แต่ธนาคารออมสินปฏิเสธดำเนินการตามคำขอ

คำสั่ง ที่ สค ๑๔/๒๕๖๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ผู้อุทธรณ์เป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและยังผลให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ มิได้ให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในกรณีนี้ผู้อุทธรณ์เป็นหน่วยงานของรัฐ จึงมิใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่วนการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้อุทธรณ์และธนาคารออมสินซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยกันย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติของราชการหรือตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงไม่มีอำนาจที่จะรับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา

รองศาสตราจารย์สมยศ เชื้อไทย

หัวหน้าคณะที่ ๓

นายจำรัส ศักดิ์จิรพาพงษ์

กรรมการ

นายสุขจิตต์ ประยูรหงษ์

กรรมการ

นายธนะ ดวงรัตน์

กรรมการ

คำสั่ง ที่ สค ๑๔/๒๕๖๐

รองศาสตราจารย์ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณภา ตีระสังขะ กรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐